

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-61/21 – 1

Lieta C-61/21

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2021. gada 2. februāris

Iesniedzējtiesa:

Cour administrative d'appel de Versailles (Francija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums

2021. gada 29. janvāris

Pieteicējs:

JP

Atbildētāji:

Ministre de la Transition écologique

Premier ministre

[..]

[..] *Cour administrative d'appel de Versailles* [Versaļas
Administratīvā apelācijas tiesa]

[..] Plēnums

[..]

Tiesas sēde 2021. gada 20. janvārī
2021. gada 29. janvāra nolēmums

[..]

Ņemot vērā šādu tiesvedību:

Iepriekšējā tiesvedība:

JP lūdza *tribunal administratif de Cergy-Pontoise* [Seržī Pontuāzas administratīvo tiesu]:

1° atcelt netiešo nolēmumu, ar kuru *préfet du Val-d'Oise* [Valduāzas prefekts] atteicās veikt pasākumus, lai atrisinātu viņa veselības problēmas, kas saistītas ar vides piesārņojumu;

2° uzdot prefektam, lai viņš divu nedēļu laikā, paredzot kavējuma naudu 3000 EUR apmērā par katru kavējuma dienu, veic visus pasākumus, kas ir viņa kompetencē, lai atrisinātu viņa veselības problēmas, kas saistītas ar gaisa izraisītām vides alerģijām, tostarp labot rīkojumus, ar kuriem ir atļautas klasificētas iekārtas, iekļaujot sistemātisku pienākumu uzņēmumiem, uz kuriem attiecas šie tiesību akti, apturēt to piesārņojošās emisijas, tiklīdz ar meteoroloģiska rakstura brīdinājumu ir paredzēts nopietns robežlielumu pārsniegšanas risks;

3° uzdot Valduāzas prefektam un valstij īstenot visus Eiropas Komisijas ieteikumus, kas it īpaši izriet no tās 2017. gada 15. februāra paziņojuma, kā arī Revīzijas palātas 2016. gada janvāra ziņojumā sniegtos divpadsmit ieteikumus;

4° pirms lietas izlemšanas pēc būtības iecelt divus ekspertus, lai izmērītu gaisa piesārņojumu un tā ietekmi uz konstatētajām patoloģijām; **[oriģ. 2. lpp.]**

5° ja eksperti netiek iecelti, piespriet valstij samaksāt viņam summu sešu miljonu EUR apmērā kā atlīdzinājumu par kaitējumu veselībai un piecpadsmit miljonu EUR apmērā kā atlīdzinājumu par morālo kaitējumu, nemieru, miesisko, estētisko, fizisko un psihisko kaitējumu.

Ar 2017. gada 12. decembra spriedumu Nr. 1510469 *tribunal administratif de Cergy-Pontoise* noraidīja šos pieteikumus.

Tiesvedība Tiesā:

Ar prasības pieteikumu un četriem procesuālajiem rakstiem, kas reģistrēti 2018. gada 25. aprīlī, 2019. gada 16. janvārī, 2019. gada 28. maijā, 2020. gada 15. janvārī un 2020. gada 23. septembrī, JP, ko pārstāv *Gimalac* k-gs, advokāts, lūdz Tiesu:

1° atcelt šo spriedumu;

2° apmierināt viņa prasījumus pirmajā instancē;

3° piespriet valstij samaksāt summu 3500 EUR apmērā, pamatojoties uz *code de justice administrative* [Administratīvā procesa kodeksa] L. 761-1. pantu.

JP apgalvo, ka:

- valsts ir atbildīga par gaisa kvalitāti saskaņā ar *code de l'environnement* [Vides kodeksa] L. 220-1. pantu;

- tiesa kļūdaini ir nospriedusi, ka Valduāzas prefektam nebija nekādas rīcības brīvības, piemērojot tiesisko regulējumu par gaisa piesārņojumu, lai gan viņam ir speciālās pārbaudes pilnvaras, un viņš nav iesniedzis pierādījumus, ka viņš ir veicis visus pasākumus, kas nepieciešami, kad tiek pārsniegti piesārņojuma robežlielumi Ildefransā, vai klasificēto iekārtu pārbaudes jomā;

- piesārņojuma robežlielumu pārsniegšana var izraisīt valsts atbildības attiecībā uz viņu iestāšanos, ņemot vērā pienākumus, kas noteikti 2008. gada 21. maija Eiropas direktīvā;

- valsts atbildība iestājas saskaņā ar tās pienākumu veikt visus vajadzīgos pasākumus cilvēku dzīvības aizsardzībai;

- var iestāties arī atbildība par valsts risku;

- tiesa ir kļūdījies, atsakoties apmierināt viņa pieteikumu veikt ekspertīzi;

- ir konstatēta saikne starp gaisa piesārņojumu un viņa veselības stāvokli, kā arī ir konstatēts nemiera izraisīšana un kaitējums, kas radies informācijas trūkuma dēļ.

Iebildumu rakstā, kas reģistrēts 2019. gada 21. martā, *ministre de la transition écologique et solidaire* [Ekoloģiskas un solidāras pārejas ministrs] lūdz noraidīt prasības pieteikumu.

Viņš apgalvo, ka izvirzītie pamati nav pamatoti.

Ar 2018. gada 25. maija lēmumu JP tika piešķirta pilna juridiskā palīdzība.

Ņemot vērā pārējos lietas materiālus. **[oriģ. 3. lpp.]**

Ņemot vērā:

- Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju;

- Līgumu par Eiropas Savienības darbību;

- [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvu 2008/50/EK (2008. gada 21. maijs) par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai [(OV 2008, L 152, 1. lpp.)];

- Vides kodeksu;

- Eiropas Savienības Tiesas 2014. gada 19. novembra spriedumu [...] [*ClientEarth* (C-404/13, EU:C:2014:2382)] un [...] 2019. gada 24. oktobra spriedumu [Komisija/Francija (Slāpekļa dioksīda robežlielumu pārsniegums)] (C-636/18, EU:C:2019:900);

- *Conseil d'État* [Valsts padomes], kas izskata strīdu, 2017. gada 12. jūlija nolēmumu Nr. 394254 un 2020. gada 10. jūlija nolēmumu Nr. 428409;

- Administratīvā procesa kodeksu.

[..]

Tā kā:

1. JP norāda uz apelācijas sūdzību par 2017. gada 12. decembra spriedumu Nr. 1510469, ar kuru *tribunal administratif de Cergy-Pontoise* noraidīja viņa prasības, konkrēti, atcelt Valduāzas prefekta netiešo lēmumu, ar kuru atteikts veikt atbilstošus pasākumus, lai atrisinātu viņa ar gaisa piesārņojumu saistītās veselības problēmas un saņemt kompensāciju no valsts par dažādajiem kaitējumiem, kuru rašanos viņš piedēvē šim piesārņojumam – šie kaitējumi ir novērtēti 21 miljona EUR apmērā.

Atbilstošās tiesību normas tiesvedībā:

2. No vienas puses, saskaņā ar [..] Direktīvas [2008/50] 1. pantu: “Ar šo direktīvu ir paredzēti pasākumi, lai: 1) noteiktu un izvirzītu mērķus gaisa kvalitātei, novēršot, nepieļaujot vai mazinot kaitīgu iedarbību uz cilvēku veselību un vidi kopumā; [..]”. Saskaņā ar tās 4. pantu: “Dalībvalstis visā to teritorijā izveido zonas un aglomerācijas. Gaisa kvalitātes novērtēšanu un gaisa kvalitātes pārvaldību veic visās zonās un aglomerācijās.” Saskaņā ar tās 13. panta 1. punktu: “Dalībvalstis nodrošina to, ka sēra dioksīda, PM10, svina un oglekļa oksīda koncentrācija gaisā to zonās un aglomerācijās nepārsniedz XI pielikumā noteiktos robežlielumus. / Robežlielumus, kas XI pielikumā noteikti attiecībā uz slāpekļa dioksīdu un benzolu, nedrīkst pārsniegt no minētajā pielikumā norādītās dienas. [..]”. **[oriģ. 4. lpp.]**

3. No otras puses, saskaņā ar [..] Direktīvas [2008/50] 23. panta [1. punktu]: “Ja konkrētās zonās vai aglomerācijās piesārņojošo vielu koncentrācija gaisā pārsniedz kādu robežlielumu vai mērķlielumu, kā arī attiecīgu pielaides robežu, dalībvalstis minētajām zonām vai aglomerācijām nodrošina gaisa kvalitātes uzlabošanas plānu izstrādi, lai panāktu atbilstību attiecīgajam robežlielumam vai mērķlielumam, kā paredzēts XI un XIV pielikumā. / Robežlielumiem, kuru sasniegšanas termiņš jau ir beidzies, gaisa kvalitātes plānos paredz piemērotus pasākumus, lai pārsnieguma laiks būtu pēc iespējas īsāks. Gaisa kvalitātes plānos papildus var iekļaut īpašus pasākumus, lai aizsargātu paaugstināta riska iedzīvotāju grupas, tostarp bērnus. / Šajos gaisa kvalitātes plānos iekļauj vismaz XV pielikuma A iedaļā minēto informāciju un var iekļaut 24. panta minētos pasākumus. Šos plānus tūlīt dara zināmus Komisijai, bet ne vēlāk kā divus gadus pēc tā gada beigām, kad novērots pirmais pārsniegums. [..]”.

4. Prasības pieteikumā ietverto prasījumu par kaitējuma atlīdzinājumu pamatojumam JP konkrēti apgalvo, ka viņam ir nodarīts kaitējums veselībai, kas radies dēļ gaisa kvalitātes pasliktināšanās Ildefransas reģiona ģeogrāfiskajā

teritorijā, kur viņš dzīvo. Uzskatot, ka šī pasliktināšanās izriet no tā, ka Francijas iestādes nav ievērojušas pienākumus, kas tām izriet no iepriekš 2.[..] un 3. punktā [..] minētajām Direktīvas 2008/50 [..] tiesību normām, JP ar šādu pamatojumu norāda uz valsts atbildību, lai saņemtu atlīdzinājumu par apgalvoto kaitējumu veselībai.

Par Eiropas Savienības tiesību interpretācijas nopietnām grūtībām, kas izvirzītas JP prasības pieteikumā:

5. Lai atbildētu uz JP prasījumiem par kaitējuma atlīdzinājumu, ir jāprecizē [..] Direktīvas 2008/50 13. panta 1. punkta un 23. panta 1. punkta piemērošanas joma attiecībā uz privātpersonu tiesību uz atlīdzinājumu par kaitējumu, kas ietekmē viņu veselību, iegūšanu gadījumā, ja Eiropas Savienības dalībvalsts pietiekami būtiski neizpilda no šīm tiesību normām izrietošos pienākumus.

6. Šis jautājums, kas ir noteicošs strīda atrisināšanai, rada nopietnas Savienības tiesību interpretācijas grūtības. Līdz ar to, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu, ir jāvērtē Eiropas Savienības Tiesā un līdz tās nolēmuma pasludināšanai jāaptur tiesvedība par JP prasības pieteikumu.

NOLEMJ:

1. pants: Apturēt tiesvedību lietā par JP iesniegto prasības pieteikumu līdz brīdim, kad Eiropas Savienības Tiesa būs sniegusi nolēmumu par šādiem jautājumiem:

1) Vai piemērojamās Eiropas Savienības tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/50/EK (2008. gada 21. maijs) par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai [(OV 2008, L 152, 1. lpp.)] 13. panta 1. punkta un 23. panta 1. punkta, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tām, ja Eiropas Savienības dalībvalsts pietiekami būtiski neizpilda no tām izrietošos pienākumus, privātpersonas iegūst tiesības saņemt no attiecīgās dalībvalsts atlīdzinājumu par kaitējumu, kas ietekmē viņu veselību un attiecībā uz kuru ir noteikta tieša un neapšaubāma cēloņsakarība ar gaisa kvalitātes pasliktināšanos? **[oriģ. 5. lpp.]**

2) Pieņemot, ka iepriekš minētās tiesību normas tiešām var radīt šādu tiesību uz atlīdzinājumu par kaitējumu veselībai iegūšanu, kādiem nosacījumiem šo tiesību iegūšana ir pakārtota, it īpaši attiecībā uz datumu, kurā ir jāvērtē attiecīgās dalībvalsts pienākumu neizpildes esamība?

[..]